

Güvenli bir gelecek her çocuğun hakkı

Dünyanın dört bir yanındaki 160 milyon çocuk, çok az bir ücret karşılığında, tehlikeli işlerde çalışarak hayatta kalma mücadelesi veriyor. Oysa her bir çocuğun sağlıklı yaşama, güvenilir gıdaya, eğitim almaya, yaşlılarıyla eşitliğe ve oyun oynamaya hakkı var.

Özde ÇELİKBİLEK/12.06.2021-Birgün

Bugün, Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü. Bu yıl Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) dünyada çocuk işçiliğine son vermeye yönelik yasama ve uygulama eylemlerini teşvik etmek amacıyla “Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Yılı”nı başlattı. Dünyadaki 160 milyon çocuk, çok az bir ücret karşılığında tehlikeli işlerde çalışarak hayatta kalmaya çalışırken eğitime, gıdaya, sağlık hizmetine erişemedikleri için çocukluklarından mahrum bırakılıyor. Halihazırda dünyanın birçok yerinde ihlal edilen çocuk hakları, Covid-19 salgını döneminde daha da artarak, endişe verici boyutlara ulaştı. Salgın döneminde yayımlanan birçok raporda özellikle yoksul ülkelerde çocuk yaşta evlilik, insan ticareti, şiddet ve çocuk işçiliği sayılarında büyük bir artış olduğu görüldü. Salgın önlemleri kapsamında okulların kapatılmasıyla birlikte birçok yerde online olarak sürdürülen eğitime erişmek için gerekli altyapıya sahip olmayan çocukların ev içi ve dışında sorumlulukları arttı, eğitime erişebilen yaşlılarıyla olan eşitsizlik daha fazla derinleşti. Bununla birlikte birçok çocuğun yemek yiyebildiği yer olan okulların kapanması, açlığı da büyüttü.

GERİ DÖNÜLEMEZ TAHRİBATLAR

ILO'nun yayımladığı son raporlara göre Afrika'da 72 milyon çocuk işçi, bugün ekonominin parçası. Afrika'da her beş çocuktan biri, zorla taşocaklarında, tarlalarda ve madenlerde çalıştırılıyor. Gana, Demokratik Kongo Cumhuriyet, Fildişi Sahilleri, Uganda'da 5-17 yaş arasındaki milyonlarca çocuk uzun saatler ve tehlikeli şartlarda çalışmak zorunda bırakılıyor. Bu durum çocukların halihazırda yoksulluk nedeniyle gıdaya erişememe ve ağır çalışmaya bağlı olarak fiziksel olarak yetersiz gelişme, işitme, görme, kas-iskelet sistemleri, bağışıklık sistemlerinde ciddi bozuklukların oluşmasına adeta 'uygun' koşulları sağlarken, çocukların gelişme çağında davranışsal ve duygusal olarak büyük tahribatlara yol açıyor.

14 SAAT BOYUNCA İP DÜĞÜMLEMEK

Uganda'daki Sosyal ve Ekonomik Haklar Girişimi, Gana'daki Ulusun Dostları, İnsan Hakları İzleme Örgütü'nden (HRW) araştırmacılar, üç ülkeden yaşları 8-17 arasında değişen 81 çocukla görüştü. Çocukların bir kısmı salgın öncesinde çalışmaya başladıklarını ifade ederken, büyük bir çoğunluğu salgın sonrasında hane halkının gelirine destek olmak için çalıştığını aktardı. Ugandalı 14 yaşındaki Angelina "Yiyecek, tuz, şeker ve su alacak paramız dahi yoktu. Yiyecek herhangi bir şey bulamadığımız günler oldu. Bazı günler sadece su ile karnımızı doyurduk" diyerek neden çalışmaya başladığını belirtiyor. Yine aynı raporda Nepalli 14 yaşındaki Gita, halı dokuma fabrikasında yüzlerce yaşıtı ile birlikte tezgahın başında sabah 4 ve akşam 10 arası çalıştığını aktarıyor. Gita, "İpleri düğümlemekten parmaklarım acıyor, halının tasarımına bakmaktan gözlerim ve sürekli oturduğum için bacaklarım ağrıyor" ifadelerini kullandı. Afrika'nın ikinci büyük ülkesi Gana, Batı Afrika'nın en büyük altın üreticisi. Ülkede yasalarla çocukların maden işçiliğinde çalıştırılmaları yasak olsa bile

salgın koşullarıyla denetimlerin azalması bu alandaki sömürünün dozunu artırdı. Rapordaki çarpıcı detaylardan biri, Uganda ve Gana'da çocukların altın madenlerinde yaşadıklarını anlattıkları bölümde yer alıyor. Çocuklar çıkardıkları cevheri çekiçlerle daha küçük parçalara ayırıyor, ağır torbaları taşıyor, cevheri işleme makinelerinden çıkan toz ve dumanları soluyor. Taşocaklarında alışan çocuklar, gözlerine giren keskin parçacıklar da dahil olmak üzere birçok yaralanmaya şahit olduklarını söylüyor, hatta yaralarını gösteriyor.

IKOLATADA SÖMÜRÜ

İnsanların marketlerden kolay erişebildikleri, işlenmiş hazır gıdalar, ikolatalar, barlar tüm dünyada oldukça popüler. Fakat bu "tatlı" atıştırmalığın arkasında, çok uluslu şirketler aracılığıyla, kakaonun yüzde 70'inin üretildiğİ Batı Afrika'da yaşları 5'e kadar inen çocukların tehlikeli ve kölelik düzeyinde çalıştırılması yatıyor. Yapılan birçok araştırma Nestl, Cargill, Barry Callebaut, Mars, Olam, Hershey ve Mondelz gibi sektörün önde gelen şirketlerinin ocuk işçileri kölelik şartlarında çalıştırdığını ortaya çıkardı. 2021 şubat ayında Fildişi Sahilleri'ndeki kakao tarlalarında zorla çalıştırıldığını söyleyen sekiz ocuk, dünyanın en büyük çikolata şirketlerine karşı yasal süreç başlattı. Çocuklar, şirketleri binlerce çocuğun tarlalarda yasa dışı bir şekilde zorla alıştırılmasına yardım ve yataklık etmekle suçlayarak dava açtı. Öte yandan 2016 yılında ortaya çıkan belgelerde, Nestle'nin Fildişi Sahili'nde kakao üretmek için ocuk kle kullandığını bilinirken, çocuklara ücret ödenmediğİ ve işlerini yapamamaları durumunda kırbalandıkları ortaya çıkmıştı. Mali ve diğerklkerden çocukların kaçırılarak Fildişi Sahili'ne getirildiğİ, çocukların 30 dolara satıldığını aktarılan araştırmalarda, şirketlerin bunu engellemek için hiçbir şey yapmadıkları gibi Nestle'nin ocuk kle kullanmayı bırakmak yerine, bu gerçeğİ açıklayanlara dava atığİ 2016 yılında kamuoyuna yansımıştı.

79 MİLYON ÇOCUK TEHLİKELİ İŞLERDE ÇALIŞIYOR

ILO'nun raporuna göre Dünyada 5-11 yaş aralığındaki çocuk işçi sayısında artış var; küresel çocuk işçi sayısının yarısından fazlası bu yaş aralığında,

- 5 ile 17 yaş arası çocuklar arasında, fiziksel ve ruhsal sağlıkları ile güvenlikleri açısından tehlike yaratabilecek işlerde çalışanların sayısı 2016'dan beri 6.5 milyon artış göstererek 79 milyona ulaştı,
- Erkek çocuk işçilerin oranı (yüzde 11.2) kız çocuklara göre daha fazla (yüzde 7.8),
- Çocuk işçilik kırsal alanlarda kentlere göre daha yaygın. Çocuk işçilerin yüzde 70'ten fazlası, yani 112 milyonu da tarım sektöründe çalışıyor,
- Çocuk işçiliğinin önemli bir bölümü aile içinde gerçekleşiyor. 5 ila 11 yaş aralığındaki çocukların yüzde 83'ü aile işletmeleri ve aile çiftlikleri gibi alanlarda çalışıyor,
- Çocuk işçiliği çoğu zaman eğitime erişimde yaşanan zorluklarla ilişkilendiriliyor. 5-11 yaş aralığındaki çocuk işçilerin 4'te birinden fazlası, 12-14 yaş aralığındaki çocuk işçilerin de 3'te birinden fazlası, okul dışı kalmış çocuklardan oluşuyor.

ÇOCUKLARIN YAYGIN OLARAK ÇALIŞTIRILDIĞI SEKTÖRLER

KAHVE: ILO'nun raporuna göre kötü koşullar altında yaygın olarak çocuk emeği kullanan en büyük sektör kahve endüstrisi. Kolombiya, Tanzanya, Kenya, Uganda, Meksika, Nikaragua, Dominik Cumhuriyeti, Hondura, Panama, El Salvador, Gine ve Fildişi Sahili'nde çocuklar kahve çekirdeklerinin toplanması işinde çalıştırılıyor.

PAMUK: Fildişi Sahili gibi 3 milyon insanın üzerinden geçimini sağladığı ve ekonomisi büyük ölçüde pamuk toplama işine bağımlı olan ülkelerde bu oran daha yüksek. Pamuk Kampanyası isimli sivil toplum örgütüne göre çocukların kimi zaman zorla pamuk sektöründe çalıştırıldığı Özbekistan ve Türkmenistan gibi ülkelerde de bu durum büyük bir sorun.

TEKSTİL: Kamboçya ve Bangladeş giyim sektöründeki kötü çalışma koşullarıyla biliyor. Ancak tekstil endüstrisi dünyanın birçok yerinde çocuk emeği kullanıyor. Fotoğrafta görmüş olduğunu gibi Gaziantep'te aralarında çocukların da olduğu mülteciler bir ayakkabı imalathanesinde çalışıyor.

ŞEKERKAMIŞI: Çocuklar Guatamala, Filipinler ve Kamboçya gibi ülkelerde şekerkamışı hasadında işçi olarak kullanılıyor. ILO'nun yapmış olduğu araştırmalara göre Filipinler'de kimisi 7 yaşında olan çocuklar şekerkamışı üretiminde kullanılıyor.

TÜTÜN: ILO'nun raporuna göre tütün endüstrisi uzun çalışma saatleri, yüksek sıcaklıklar, zehirli kimyasallar, ağır yük taşımak zorunda kalmak ve hayvan saldırısı riskleri sebebiyle çocuklar için en zararlı endüstrilerin başında geliyor. Çocuk işçiler tütün sektöründe günde ortalama 10 saat boyunca çalıştırılıyor.

ALTIN: Afrika'nın bazı bölgeleri, Asya ve Güney Afrika'da çocuk işçiliği özellikle altın madenlerinde yaygın. Bu ortamda çalışan çocuklar ya patlama riskine karşılık yaşamlarını tehlikeye atıyor ya da küçük altın parçaları bulma uğruna saatlerce nehir yataklarında çalışıyor. Pis sular sebebiyle altın sektöründe çalışan çocuklar yüksek oranda dizanteri, sıtma, menenjit ve verem riski ile karşı karşıya.

TÜRKİYE'DE 8 YILDA 513 ÇOCUK İŞÇİ ÖLDÜ

TÜRKİYE'DE 8 YILDA 513 ÇOCUK İŞÇİ ÖLDÜ

TÜRKİYE'DE RESMİ ÇOCUK İŞÇİ SAYISI:

ÇOCUKLARIN ÇALIŞTIĞI SEKTÖRLER:

ÖLEN ÇOCUK SAYISI

2013	59 ÇOCUK
2014	54 ÇOCUK
2015	63 ÇOCUK
2016	56 ÇOCUK
2017	60 ÇOCUK
2018	67 ÇOCUK
2019	67 ÇOCUK
2020	68 ÇOCUK
2021-İLK 5 AY	19 ÇOCUK

YAŞA GÖRE ÇOCUK İŞÇİ ÖLÜMLERİ

169	344
14 yaş ve altında ölüm	15-17 yaş arası ölüm

2013-2021 (İLK 5 AY) ARASINDA SEKTÖRLERDEKİ ÇOCUK ÖLÜMÜ SAYILARI

294	37	21	50	23
TARIM-ORMAN İŞKOLUNDA	METAL İŞKOLUNDA	TİCARET İŞKOLUNDA	İNŞAAT İŞKOLUNDA	KONAKLAMA İŞKOLUNDA